

**Briselē, 2017. gada 24. novembrī
(OR. en)**

14821/17

COEST 324

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Austrumu partnerības samita kopīgā deklarācija (Brisele, 2017. gada 24. novembris)

Pielikumā ir pievienota Briseles Austrumu partnerības samita kopīgā deklarācija, par ko samita dalībnieki ir panākuši vienošanos Briselē 2017. gada 24. novembrī.

Austrumu partnerības samita kopīgā deklarācija

Brisele, 2017. gada 24. novembris

Armēnijas Republikas, Azerbaidžānas Republikas, Baltkrievijas Republikas, Gruzijas, Moldovas Republikas un Ukrainas vai to valdību vadītāji un pārstāvji, Eiropas Savienības pārstāvji un tās dalībvalstu vai to valdību vadītāji un pārstāvji tikās Briselē 2017. gada 24. novembrī. Samitā klātesoši bija arī Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs un pārstāvji no Reģionu komitejas, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas, Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, ES un Austrumu partnerības valstu Reģionālo un vietējo pašvaldību konferences un *Euronest* parlamentārās asamblejas.

1. Samita dalībnieki vēlreiz apliecina, ka tie piešķir lielu nozīmi Austrumu partnerībai kā īpašai Eiropas kaimiņattiecību politikas dimensijai. Tie vēlreiz apliecina kopīgu apņemšanos attiecībā uz šo stratēģisko un vērienīgo partnerību, kuras pamatā ir kopīgas vērtības, savstarpējas intereses un izpratne, kopīga līdzdalība un atbildība, diferenciacija, savstarpēja pārskatatbildība un kura Austrumeiropas partnervalstis tuvina Eiropas Savienībai. Lai Austrumu partnerība turpinātu būt sekmīga, būtisks ir noturīgs un patiess progress reformu īstenošanā.

2. Samita dalībnieki atkārtoti pauž apņemšanos stiprināt demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un pamatbrīvības, kā arī starptautisko tiesību principus un normas, kas ir Austrumu partnerības pamatā. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmusies atbalstīt visu savu partneru teritoriālo integritāti, neatkarību un suverenitāti. Mūsu kopīgajam redzējumam par miermīlīgu un nedalītu Eiropu būtiski ir apņemties pilnībā atzīt un respektēt mērķus un principus, kas nostiprināti ANO Statūtos, 1975. gada Helsinku Nobeiguma aktā un 1990. gada EDSO Parīzes Hartā, un rīkoties pilnīgā saskaņā ar tiem. Samita dalībnieki atkārtoti apstiprina elementus un principus, kas ir ietverti iepriekšējo Austrumu partnerības samitu deklarācijās, un uzsver stingro nodomu izpildīt saistības, ko tie uzņēmušies iepriekšējos samitos un divpusējos nolīgumos.
3. Šādā kontekstā tie uzsver, ka kopīgo vērtību un principu, ko tie ir apņēmušies ievērot, nostiprināšana un veicināšana ir būtiska prioritāte, kas palīdz veidot stiprākas attiecības starp ES un partneriem. Pateicoties Austrumu partnerības izveidotajām saiknēm, Eiropas Savienība un partnervalstis kopā kļūst stiprākas, tās labāk spēj pievērsties kopīgiem izaicinājumiem. Samita dalībnieki vienojas, ka ciešākai sadarbība un tālredzīgam un visaptverošam politiskajam dialogam ir liela nozīme kopīgu izaicinājumu pārvarēšanā un kopīgu mērķu sasniegšanā.
4. Dalībnieki uzsver, ka ir svarīgi gan ES, gan partnervalstīs stiprināt valsts, ekonomikas un sabiedrības noturību, un uzsver Austrumu partnerības lomu Eiropas Savienības kaimiņvalstīs šajā sakarā, kā tas izklāstīts arī Globālajā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā un pārskatītajā Eiropas kaimiņattiecību politikā.

5. Austrumu partnerība sekmē galveno globālās politikas mērķu sasniegšanu, kas noteikti ANO Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam, kura vērsta uz labi pārvaldītu, pārtikušāku un atbildīgu sabiedrību, un Parīzes nolīgumā par klimata pārmaiņām. Samita dalībnieki atzīst, ka klimata pārmaiņu nelabvēlīgā ietekme ir viens no lielākajiem mūsdienu izaicinājumiem, un visām ieinteresētajām personām ir jāapvieno spēki, lai to pārvarētu. Tie apliecina, ka aktīva pilsoniskā sabiedrība un dzimumu līdztiesība ir svarīgas, lai pilnībā izmantotu sabiedrības ekonomisko un sociālo potenciālu, tādējādi uzlabojot ekonomikas attīstību un stiprinot sociālo kohēziju.
6. Samita dalībniekiem joprojām nopietnas bažas raisa pastāvīgie starptautisko tiesību principu pārkāpumi daudzās reģiona daļās. Samita dalībnieki aicina ar jauniem centieniem sekmēt reģiona neatrisināto konfliktu neregulējumu miermīlīgā ceļā, pamatojoties uz starptautisko tiesību principiem un normām. Konfliktu atrisināšana, uzticēšanās veidošana un labas kaimiņattiecības ir būtiskas ekonomikas un sociālajai attīstībai un sadarbībai. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē pieliktās pūles un ES pastiprināto lomu konfliktu risināšanā un uzticības veicināšanā esošo saskaņoto sarunu formātu un procesu ietvaros vai to atbalstam, ko cita starpā attiecīgā gadījumā panāk ar klātbūtnes nodrošināšanu.
7. Dalībnieki uzsver, ka Austrumu partnerības mērķis ir izveidot kopēju demokrātijas, labklājības, stabilitātes un pastiprinātas sadarbības telpu un ka tā nav vērsta ne pret vienu. Ja saiknēm ar citiem partneriem ir nepieciešama plašāka iesaistīšanās un ja tās sekmētu konkrēto darbību mērķu sasniegšanu un Austrumu partnerības vispārējo mērķu sasniegšanu, sadarbība, izskatot katru gadījumu atsevišķi, var būt atvērta trešām valstīm. Tie vēlreiz apstiprina katra partnera suverēnās tiesības izvēlēties, cik vērienīgas attiecības ar Eiropas Savienību tie vēlas un un kādi ir šo attiecību mērķi.

8. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē Austrumu partnerības līdzšinējos panākumus un pastiprināto diferenciaciju ES un katras partnervalsts divpusējās attiecībās. Sadarbības jomu un dziļumu nosaka ES un partneru ambīcijas un vajadzības, kā arī reformu gaita un kvalitāte.
9. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē to, ka pilnībā ir stājušies spēkā asociācijas nolīgumi un padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas ar Gruziju, Moldovas Republiku un nesēn – pēc ES valstu vai to valdību vadītāju 2016. gada decembrī pieņemtā lēmuma – ar Ukrainu.
10. Šajā sakarībā samita dalībnieki atzīst attiecīgo partneru Eiropas centienus un Eiropas izvēli, kā norādīts asociācijas nolīgumos. Nolīgumos ir paredzēts paātrināt politisko asociāciju un ekonomisko integrāciju ar Eiropas Savienību. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē ES atbalstu to īstenošanai. Šajā sakarībā, vienlaikus saglabājot Austrumu partnerības iekļautību, ir īstais brīdis asociācijas nolīgumu / padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu (*AA/DCFTA*) partnerus iesaistīt kopīgās diskusijās par progresu, iespējām un izaicinājumiem attiecībā uz reformām, kas saistītas ar asociāciju, kā to lūdz šie partneri un ar mērķi sekmēt pilnīgu *AA/DCFTA* īstenošanu.
11. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē to, ka līdztekus samitam ir parakstīts visaptverošas un pastiprinātas partnerības nolīgums starp Eiropas Savienību un Armēniju. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē labos panākumus patlaban notiekošajās sarunās starp Eiropas Savienību un Azerbaidžānu par jaunu pamatnolīgumu. Tie atzinīgi vērtē to, ka ES kritiskā iesaiste ar Baltkrieviju ir kļuvusi visaptverošāka, tostarp ES un Baltkrievijas koordinācijas grupas, cilvēktiesību dialoga un dialoga par tirdzniecību ietvaros.

12. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē ES pastāvīgo atbalstu Austrumu partnerībai, kas tiek sniegts, pilnībā un mērķtiecīgi izmantojot Eiropas kaimiņattiecību instrumentu, tostarp pārrobežu sadarbības programmas, un citus pieejamos finanšu instrumentus. ES finansiālais atbalsts partneriem būs atkarīgs no konkrētiem reformu pasākumiem. No Eiropas Savienības uz stimuliem balstītās pieejas ("vairāk par vairāk") arī turpmāk labumu gūs tie partneri, kuri visvairāk būs iesaistīti reformās. Jaunas finansēšanas iespējas sniedz ārējo investīciju plāns, jo īpaši tāpēc, ka ir izveidots Eiropas Fonds ilgtermiņai attīstībai, ar kuru, kā tiek sagaidīts, tiks efektīvi mobilizēti ievērojami investīciju apjomi.
13. Dalībnieki cer vēl vairāk palielināt mūsu paplašinātās un padziļinātās Austrumu partnerības sadarbības dinamismu un efektivitāti, galveno uzmanību pievēršot konkrētiem ieguvumiem iedzīvotājiem. Tie atgādina, ka ir svarīgi palielināt sabiedrības informētību par ES programmām, kas veicina šā mērķa sasniegšanu.
14. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē 20 mērķpasākumus 2020. gadam, ar kuriem pārredzamā un iekļaujošā veidā gūst uzskatāmus rezultātus un stiprina noturību [*kā izklāstīts I pielikumā*]. Tie cer pastiprināt sadarbību Austrumu partnerības pārskatītās daudzpusējās struktūras ietvaros [*kā izklāstīts II pielikumā*], kas ļaus labāk atbalstīt šīs partnerības ietvaros sasniedzamos politiskos mērķus, tostarp partneru sadarbību. Tie izstrādās integrētāku, līdzdalīgu, starpnozaru, uz rezultātiem orientētu pieeju šai sadarbībai. Dalībnieki uzsver ministru sanāksmju nozīmi, kurās tiek sniegtas politiskas norādes par iesaisti dažādās nozarēs.

15. Samita dalībnieki uzsver – lai panāktu cilvēku uzticēšanos valsts valdībai, liela nozīme ir labai pārvaldībai visos līmeņos. Reformu īstenošana valsts pārvaldē un tiesu iestādēs, kā arī cīņa pret korupciju – tās ir pamats visiem pārējiem politikas virzieniem šajā ziņā un būtiskas, lai stiprinātu noturību. Dalībnieki piekrīt, ka cilvēku drošības veicināšana, kas ir atkarīga arī no efektīvu, pārskatatbildīgu, pārredzamu un demokrātisku iestāžu izveides, samazinās sociālo neaizsargātību. Partnervalstu spēju izturēt spiedienu, ar ko tās saskaras, uzlabos sadarbība un ES atbalsts tādās jomās kā drošības sektora reforma, integrētas robežu pārvaldības ieviešana, organizētās noziedzības, cilvēku tirdzniecības un kontrabandas izskaušana, neatbilstīgas migrācijas jautājuma risināšana, hibrīddraudu novēršana, terorisma un vardarbīga ekstrēmisma apkarošana – tostarp ar reliģiju un kultūru dialoga palīdzību –, radikalizācijas novēršana, kibernetikas palielināšana un kibernetikas apkarošana un to pasākumu stiprināšana, kuru mērķis ir novērst katastrofas, reaģēt uz tām un pārvarēt krīzes. Samita dalībnieki vienojās, ka minēto izaicinājumu pārvarēšanas nolūkā ir svarīgi nodrošināt efektīvu sadarbību starp ieinteresētajām partnervalstīm un attiecīgajām ES struktūrām. Samita dalībnieki uzsver, ka ir svarīgi vajadzības gadījumā uzlabot drošības dialogu un sadarbību KDAP jomā, un šajā ziņā atzinīgi vērtē partneru vērtīgo ieguldījumu ES misijās un operācijās.

16. Samita dalībnieki uzskata, ka ekonomiskā un sociālā attīstība un atbalsts pārveides procesiem ir pamatā kopīgajiem centieniem Eiropas kaimiņvalstīs nodrošināt stabilitāti un noturību. Stabils ekonomikas politikas un tiesiskā regulējuma izstrāde, cita starpā palielinot Eiropas Savienības un starptautisko finanšu iestāžu centienus, palīdzēs radīt vidi, kas ir labvēlīga konkurētspējīgas, zaļas, digitalizētas un uz inovācijām balstītas ekonomikas attīstībai un investīciju piesaistīšanai, darbvietu izveidei, iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes veicināšanai un aktīvākas tirdzniecības sekmēšanai ar ES un starp partnervalstīm – arī lai uzlabotu partneru centienus pilnībā izmantot esošās brīvās tirdzniecības zonas. Šajā sakarā tie atzinīgi vērtē 2017. gada oktobrī Tallinā notikušā ceturtnā Austrumu partnerības uzņēmējdarbības foruma rezultātus. Īpaši nozīmīgi būs veicināt mazos un vidējos uzņēmumus, cita starpā atvieglojot to piekļuvi aizdevumiem vietējā valūtā, kā arī atbalstot ātrgaitas platjoslas labāku pieejamību un strādājot pie tā, lai samazinātu viesabonēšanas tarifus starp partnervalstīm un, iespējams, vēlākā posmā – ar ES. Šajā sakarā, lai arī partnervalstis varētu izmantot digitālā vienotā tirgus sniegtos ieguvumus, samita dalībnieki vienojas sadarboties digitālo tirgu saskaņošanas jautājumā.

17. Ņemot vērā to, cik svarīga ir savienojamība, dalībnieki ir vienprātīgi, ka labāki un drošāki transporta savienojumi sniedz jaunas iespējas attīstībai un nodrošina ciešāku saziņu un apmaiņu starp Eiropas Savienību un partnervalstīm, kā arī starp pašām partnervalstīm. Balstoties uz pozitīvo ietekmi, kas izriet no kopējās aviācijas telpas nolīgumiem ar Gruziju un Moldovas Republiku, samita dalībnieki atgādina, ka ir svarīgi, cik vien iespējams drīz, noslēgt kopējās aviācijas telpas nolīgumu ar Ukrainu, kā arī paust atbalstu tam, lai ātri beigtu sarunas ar Armēniju un Azerbaidžānu par šādiem nolīgumiem. Tie par svarīgu uzskata transporta savienojumu intermodalitāti un savstarpēju izmantojamību, uzlabotus savienojumus ar *TEN-T* tīklu, aptverot visus transporta veidus, un atzinīgi vērtē to, ka ir parakstītas augsta līmeņa vienošanās starp ES un partnervalstīm, ar ko nosaka pamattīklu orientējošas kartes. Samita dalībnieki atzīst, ka ir svarīgi nodrošināt visiem drošu, ilgtspējīgu, uzticamu un cenas ziņā pieejamu enerģiju, un norāda, ka svarīga ir energoapgādes drošība un enerģijas avotu, piegādātāju un maršrutu dažādošana, un uzsver, ka šajā sakarā ir jārīkojas solidaritātes un iekļautības garā. Aktīva partnervalstu sadarbība Eiropas Enerģētikas savienības izveidē tiek atzinīgi vērtēta. Tie paust atbalstu stiprināt enerģētisko drošību ar starpsavienojumu un energoresursu ilgtspējīgas izmantošanas palīdzību, tostarp uzlabotu energoefektivitāti un atjaunojamās enerģijas izmantošanu, samazināt atkarību un palielināt noturību. Dalībnieki arī uzsver, ka augstāki kodoldrošības un vides aizsardzības starptautiskie standarti ir pienācīgi jāievēro.
- Samita dalībnieki uzsver savu apņemšanos īstenot pāreju uz videi draudzīgāku, efektīvāku un ilgtspējīgāku ekonomiku un uzlabot centienus pielāgoties klimata pārmaiņām un mazināt to sekas, kā arī pievērsties vides problēmu risināšanai. Šajās jomās joprojām ir būtiski savlaicīgi īstenot daudzpusējus nolīgumus un visaptverošas reformas.

18. Tieši personiski kontakti, tostarp ar izglītības, jaunatnes, kultūras un zinātnisko apmaiņu palīdzību, un mobilitāte tuvina sabiedrību. Samita dalībnieki atzinīgi vērtē to, ka tiek efektīvi īstenots bezvīzu režīms attiecībā uz Moldovas Republiku, Gruziju un Ukrainu. Tie cer pastiprināt sadarbību un turpmāku progresu mobilitātes jomā drošā un labi pārvaldītā vidē un pienācīgā brīdī apsvērt iespēju sākt vīzu režīma liberalizācijas dialogu ar Armēniju, ar noteikumu, ka ir ieviesti labi pārvaldītas un drošas mobilitātes nosacījumi, tostarp efektīvi tiek īstenoti starp pusēm noslēgtie vīzu režīma atvieglošanas un atpakaļuzņemšanas nolīgumi. Dalībnieki sagaida ciešāku iesaisti ar visiem partneriem izglītības, pētniecības un inovāciju sistēmu modernizēšanā un to kvalitātes snieguma un konkurētspējas uzlabošanā, vienlaikus nodrošinot, ka šo sistēmu reformā tiek ievērotas tiesības, ko jau bauda pie nacionālajām minoritātēm piederošas personas, kā noteikts ANO un Eiropas Padomes konvencijās un saistītajos protokolos, pie minoritātēm piederošu personu diskriminācijas aizliegums un cieņa pret daudzveidību, un pilnībā tiek ņemta vērā Eiropas Padomes struktūru pieredze. Īpaša uzmanība tiks pievērsta jaunās paaudzes atbalstīšanai un iespēju nodrošināšanai, kā uzsvērts trešajā Austrumu partnerības jaunatnes forumā, kas notika 2017. gada jūnijā Varšavā, jo īpaši attiecībā uz viņu prasmju pilnveidošanu, pilsonisko līdzdalību un solidaritāti, akadēmiskās mobilitātes veicināšanu un viņu nodarbināmības un uzņēmējdarbības gara sekmēšanu, izmantojot visaptverošu jaunatnes politikas satvaru un tiesību aktu kopumu par jaunatni, ar ko klajā nāca ES.

19. Samita dalībnieki uzsver nozīmīgo lomu, kāda demokrātiskā, noturīgā un pārtikušā sabiedrībā ir labi funkcionējošai plašsaziņas līdzekļu videi un vārda brīvībai. Tie atzīst nepieciešamību palielināt atbalstu neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem, plašsaziņas līdzekļu profesionalitātei, kā arī plašsaziņas līdzekļu lietošanasmei visās Austrumu partnerības valstīs. Tie arī piekrīt vajadzībai vēl vairāk stiprināt pūliņus stratēģiskās komunikācijas jomā un strādāt pie tā, lai veicinātu sadarbības starp ES un Austrumu partnerības valstīm pamanāmību, kā arī palielinātu sabiedrības informētību par dezinformāciju un atmaskotu to. Šajā sakarā tie atzinīgi vērtē ieguldījumu, ko sniedza 2017. gada septembrī Kijevā notikusī otrā Austrumu partnerības plašsaziņas līdzekļu konference.
20. Samita dalībnieki atkārtoti apstiprina, cik svarīga Austrumu partnerībai ir visu sabiedrības daļu iekļaujoša iesaiste. Tie pauž apņēmību stiprināt sieviešu un vīriešu līdztiesību un veicināt pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm, kā paredzēts ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānā. Iesaiste ar pilsonisko sabiedrību, tostarp, izmantojot Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības forumu, un plašāka informēšana un uz noteiktu mērķi vērsts atbalsts vietējā līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sociālajiem partneriem ir neatņemama šīs partnerības daļa, kā uzsvērts Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības konferencē, kas 2017. gada oktobrī notika Tallinā. Tie atzinīgi vērtē vietējo un reģionālo iestāžu nozīmi, ar ES un Austrumu partnerības valstu Reģionālo un vietējo pašvaldību konferences (*CORLEAP*) starpniecību veicinot partnerības mērķus tajā pārvaldības līmenī, kas ir vistuvāk iedzīvotājiem. Samita dalībnieki mudina uz ciešāku parlamentāro sadarbību, dialogu un viedokļu apmaiņas veicināšanu ar *EURONEST* parlamentārās asamblējas starpniecību, šajā kontekstā atzinīgi vērtējot, ka tās birojs ir izveidojis "Asociācijas nolīgumu *ad hoc* darba grupu".
21. Samita dalībnieki gaida nākamo Austrumu partnerības samitu, kurš paredzēts 2019. gadā un kurā tie plāno pārskatīt Austrumu partnerības mērķpasākumu īstenošanu un sniegt norādes turpmākai Austrumu partnerības sadarbības stiprināšanai.

I pielikums – 20 mērķpasākumi 2020. gadam

Uzskatāmi rezultāti mūsu iedzīvotāju labā ieņem centrālo vietu mūsu iesaistē Austrumu partnerības satvarā. Saskaņā ar četrām prioritātēm, par ko vienošanās tika panākta Austrumu partnerības samitā Rīgā 2015. gadā, tika noteiktas 20 galvenās jomas ar mērķiem 2020. gadam. Konkrētu mērķpasākumu izvēles pamatā ir mūsu kopējās noturības stiprināšana.

20 mērķpasākumi 2020. gadam ir iecerēti kā darba instruments, kas iekļaujošā veidā izstrādāts ar visām ieinteresētajām personām. Saskaņoto mērķpasākumu īstenošana uz rezultātiem vērstā, vispusīgā un sistemātiskā veidā, kas nodrošina kopīgu līdzdalību un kopīgu apņemšanos, un divpusējo prioritāšu papildināšanu, tiks cieši un regulāri uzraudzīta ar Austrumu partnerības daudzpusējās sadarbības racionalizētu struktūru palīdzību.

Transversāli mērķpasākumi

1. Dinamiska pilsoniskā sabiedrība ir būtiska demokrātiskai sabiedrības struktūrai, pārredzamai publiskajai pārvaldei, privātā sektora attīstībai, iekļaujošai un ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei, vides aizsardzībai, sociālajai inovācijai, mobilitātei un tiešiem personiskiem kontaktiem. Pilsoniskā sabiedrība ir neaizstājams valdības partneris kā reformu virzītājspēks un pārskatatbildības veicinātājs. Pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tostarp sociālo partneru, labākas speciālās zināšanas un pārvaldības spējas partnervalstīs palielinās nozīmi, kāda piemīt politikas dialogam un uz rezultātiem vērstu lēmumu pieņemšanai partnervalstīs.

2. Dzimumu līdztiesība un nediskriminēšana partnervalstīm ļaus pilnībā izmantot to sabiedrībai piemītošo ekonomisko un sociālo potenciālu. Partnervalstīs tiks veicināta pilnīga sabiedrības iesaistīšana atbilstoši ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānam 2016.–2020. gadam, ANO Konvencijai par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu un diskriminācijas aizlieguma principiem. ES atbalstīs attiecīgo tiesību aktu ieviešanu un efektīvu līdztiesības struktūru izveidi un stiprināšanu. Ar programmu "Sievietes uzņēmējdarbībā" veicinās ekonomiskās iespējas sievietēm uzņēmējām.
3. Ciešāka, skaidrāka un pielāgota stratēģiskā komunikācija, tostarp, īstenojot stratēģiskās komunikācijas *EAST* darbības, visiem Austrumu partnerības valstu iedzīvotājiem radīs labāku izpratni par Eiropas Savienību, kā arī ES pilsoņiem – labāku izpratni par partnervalstīm un Austrumu partnerību. Atbalsts plašsaziņas līdzekļu plurālismam un to neatkarība partnervalstīs turpinās uzlabot pārskatatbildību, kā arī noturību pret dezinformāciju.

Ekonomikas attīstība un tirgus iespējas

4. Partnervalstu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) izaugsmes potenciālu atraisīs ar *EU4business* programmu, atbilstošām valsts atbalsta programmām, kā arī partnervalstīs uzlabojot vidi MVU darbībai. Publiskā un privātā sektora dialoga institucionalizācija, atbalsts uz klientiem orientētām uzņēmējdarbības atbalsta organizācijām un jaunas reģionālas ekonomiskās diplomātijas tīkla izveide nolūkā palielināt tirdzniecību un veicināt ieguldījumus austrumu kaimiņreģionā vēl vairāk stiprinās ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes potenciālu.

5. Tiks risinātas nepilnības attiecībā uz finansējuma pieejamību un finanšu infrastruktūru ar mērķi efektīvi panākt ilgspējīgu ekonomikas attīstību un pārveidi. Tiks atbalstīta kapitāla tirgu padziļināšana un paplašināšana, tostarp, izmantojot izmēģinājuma programmas kapitāla tirgus reformām. Tiks atbalstīti efektīvi kredītreģistri un alternatīvi finansējuma avoti ar mērķi veicināt ieguldījumus un palielināt eksportu. Šīs reformas ciešā sadarbībā ar starptautiskām finanšu iestādēm mudinās palielināt aizdevumus vietējā valūtā.
6. Jaunas darba iespējas vietējā un reģionālā līmenī tiks atbalstītas, īstenojot ES programmas, kuru mērķis ir dažādot saimniecisko darbību un samazināt atšķirības, jo īpaši jauniešu vidū. Jaunā iniciatīva "Pilsētu mēri ekonomikas izaugsmei" palīdzēs mobilizēt vietējās iestādes nolūkā īstenot pārdomātas vietējās ekonomiskās attīstības stratēģijas. Reģionālās attīstības projektu īstenošana, tostarp lauksaimniecībā, vēl vairāk palīdzēs ceļā uz šo mērķu sasniegšanu.
7. Digitālo tirgu saskaņošana starp partnervalstīm un ar ES tiks sekmēta iniciatīvas *EU4Digital* ietvaros ar mērķi novērst pašreizējos šķēršļus un traucēkļus attiecībā uz Eiropas mēroga tiešsaistes pakalpojumiem iedzīvotājiem, valsts pārvaldei un uzņēmumiem. Šajā sakarā sadarbība būs vērsta uz atbalstu partnervalstīm nolūkā stiprināt valsts telesakaru regulatoru neatkarību, saskaņot spektra piešķiršanu un viesabonēšanas cenu noteikšanu, īstenojot valsts stratēģijas par platjoslas pakalpojumu attīstību, kiberneti drošību, digitālo inovāciju, savstarpēji savietojamiem e-veselības pakalpojumiem un digitālajām prasmēm un izmēģināt pārrobežu e-parakstus, elektronisko tirdzniecību un digitālos transporta koridorus.

8. Tirdzniecība starp ES un partnervalstīm, kā arī partnervalstu starpā tiks atbalstīta, tostarp, īstenojot padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas trīs attiecīgajiem partneriem – Gruzijai, Moldovas Republikai un Ukrainai. ES diferencētā veidā kopīgi ar katru no partnervalstīm, tostarp Armēniju, Azerbaidžānu un Baltkrieviju, turpinās apspriest pievilcīgas un reālas iespējas, kā stiprināt savstarpēju tirdzniecību un veicināt ieguldījumus tā, lai ņemtu vērā kopīgās intereses, reformēto ieguldījumu politiku attiecībā uz ieguldījumu aizsardzību, kā arī starptautiskās tirdzniecības noteikumus un ar tirdzniecību saistītus starptautiskos standartus, tostarp intelektuālā īpašuma jomā, un sekmētu ekonomikas modernizāciju un dažādošanu.

Iestāžu un labas pārvaldības stiprināšana

9. Tiesiskums un korupcijas apkarošanas mehānismi tiks veicināti, atbalstot ilgtspējīgu struktūru izveidošanu un turpmāku attīstīšanu nolūkā novērst un apkarot korupciju, stiprināt pārredzamību un cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Šajā sakarā centīsies panākt efektīvas īpašuma deklarēšanas un interešu konfliktu novēršanas sistēmas ar datubāzēm, kurās viegli veikt meklēšanu, pasākumus, kuru mērķis ir īstenot piemērojamus starptautiskos ieteikumus par politisko partiju finansēšanu, korupcijas novēršanas iestāžu neatkarību, tiesiskā regulējuma izstrādāšanu un mehānismus līdzekļu atgūšanai un pārvaldīšanai un efektīvus finanšu izmeklēšanas instrumentus.

10. Svarīga nozīme būs galveno reformu īstenošanai atbilstīgi Eiropas standartiem par tiesu iestāžu neatkarību, objektivitāti, efektivitāti un pārskatatbildību, tostarp, izveidojot attiecīgos elektroniskos rīkus, piemēram, attiecībā uz lietu sadali pēc objektīviem, iepriekš noteiktiem kritērijiem. Sabiedrības uzticēšanos valsts iestādēm veicinās pozitīvi rezultāti attiecībā uz tiesnešu pieņemšanu darbā un paaugstināšanu amatā pārredzamā un uz nopelniem balstītā veidā, ziņošana par disciplinārlietām, labāka tiesu iestāžu pieejamība, visaptveroša un efektīva tiesnešu apmācība, būtiska neizskatīto civillietu un krimināllietu skaita samazināšana un labāka spriedumu izpilde, ko vērtē pēc saskaņota rādītāju kopuma.
11. Svarīga nozīme būs valsts pārvaldes reformu īstenošanai saskaņā ar starptautiskajiem principiem nolūkā izveidot profesionālu, depolitizētu, atbildīgu un ētisku valsts pārvaldi. Uz progresu šajā jomā norādīs valsts līmeņa stratēģijas saskaņā ar starptautiskajiem principiem, uzlabojumi tiesību aktos par civildienestu, sabiedrības piekļuve informācijai, pieejamas un uz pakalpojumiem vērstas iestādes, pastiprināta budžeta uzraudzība un pilnveidots institucionālais satvars attiecībā uz oficiālo statistiku. Tiks izskatīta iespēja civildienesta ierēdņiem nodrošināt "darba ēnošanas" (*job-shadowing*) sistēmu.
12. Ciešāka sadarbība drošības un katastrofu riska pārvaldības jomā palīdzēs partneriem būt labāk sagatavotiem reaģēt uz krīzēm un katastrofām. Saņemot atbalstu, tostarp spēju veidošanai nolūkā apkarot organizēto noziedzību, partnervalstīm būs lielāka noturība pret hibrīddraudiem, tostarp attiecībā uz kibernetiskās drošības un ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu risku mazināšanu vai tādu risku mazināšanu, kam ir noziedzīga, nejauša vai dabiska izcelsme. Drošības dialoga un praktiskās KDAP sadarbības stiprināšana, tostarp, uzlabojot mācību iespējas un spēju veidošanu kopējās drošības un aizsardzības politikas / kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KDAP/KĀDP) jomā, atbalstīs partnervalstu ieguldījumu Eiropas civilajās militārajās misijās un operācijās.

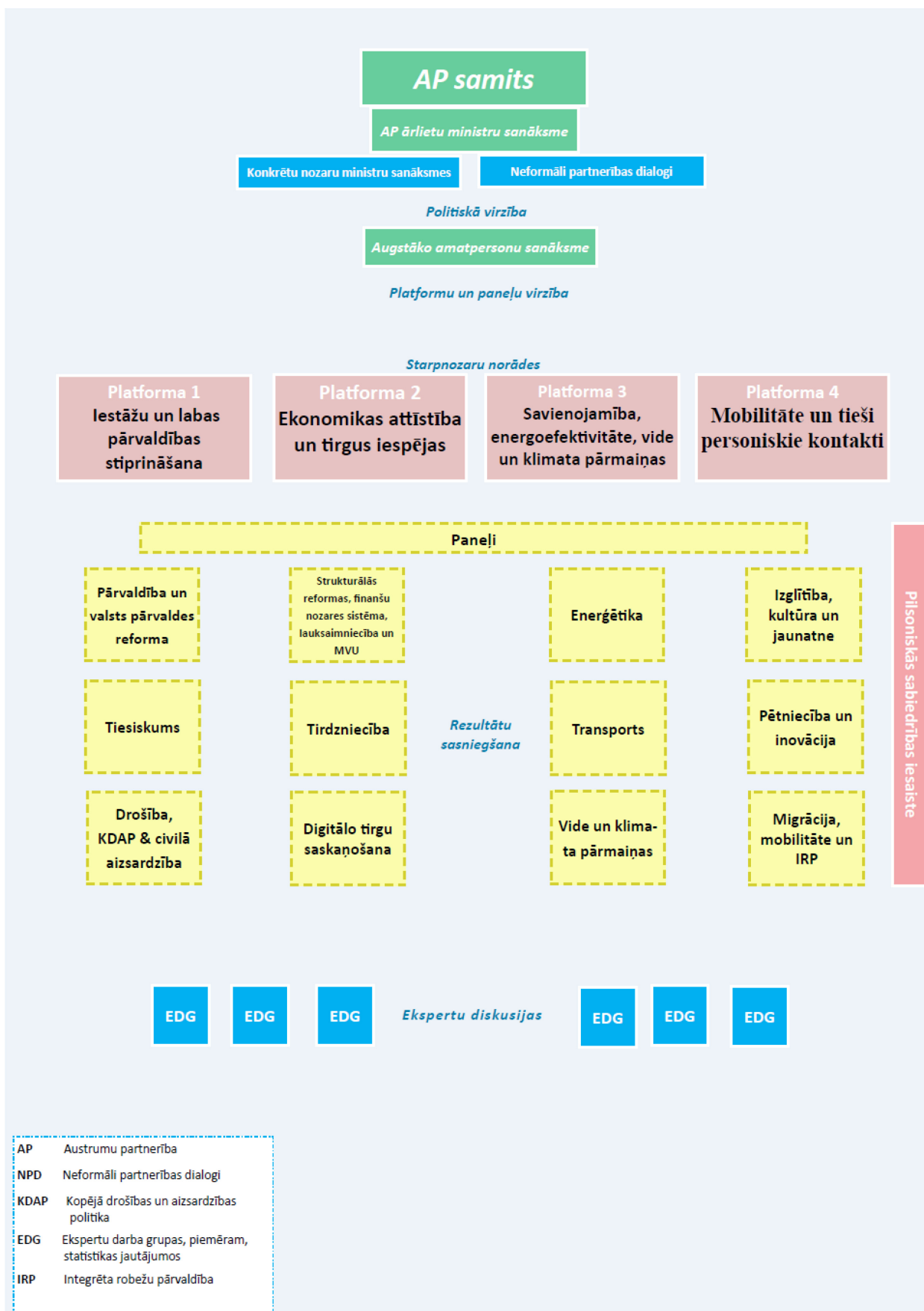
13. Aktīvi tiks atbalstīts progress attiecībā uz Eiropas transporta pamattīkla *TEN-T* paplašināšanu, tostarp attiecībā uz autoceļiem, dzelzceļu, ostām un lidostām, un iekšzemes ūdensceļiem, – saskaņā ar indikatīvu ilgtermiņa ieguldījumu rīcības plānu, kura mērķis ir pabeigt *TEN-T* tīklu līdz 2030. gadam. Nepieciešamo starpsavienojumu izveide ar paplašināto pamattīklu un trūkumu novēršana loģistikas ķēdē, tostarp, palielinot esošo transporta tīklu efektivitāti, sekmēs vieglākus transporta sakarus, tādējādi atbalstot ekonomisko apmaiņu. Lielāka robežu šķērsošanas procedūru efektivitāte un administratīvo, tehnisko un citu šķēršļu samazināšana atvieglinās ilgspējīgas un pieaugošas preču transporta plūsmas. Transporta savstarpējo savienojamību vēl vairāk stiprinās ceļu satiksmes drošības uzlabošana un virzība attiecībā uz kopējās aviācijas telpas nolīgumiem.
14. Labāka gāzes un energotīklu savienojamība partnervalstu starpā un starp partnervalstīm un ES uzlabos enerģijas piegādes drošību. Ar iniciatīvu *EU4Energy* tiks atbalstīta enerģijas tirgu lielāka efektivitāte un pārredzamība. Pastāvīgs atbalsts tiks sniegts pašreizējai sadarbībai Enerģētikas kopienā, kas palīdzēs Austrumu partnerības valstīm izpildīt savas attiecīgās saistības. Šādos apstākļos uz kopīgu apņemšanos un progresu šajā jomā norādīs Ukrainas gāzes pārvades sistēmas un uzglabāšanas modernizācija, Dienvidu gāzes koridora darbības sākšana un tā turpmāka paplašināšana Vidusāzijas virzienā, Ungeni–Kišiņevas un Hermanovices–Bilče Volicjas gāzes starpsavienojumu īstenošana, elektroenerģijas starpsavienojuma stiprināšana starp Gruziju un Armēniju, kā arī apstākļu nodrošināšana Ukrainas un Moldovas elektroenerģijas sistēmu iespējamai integrēšanai Eiropas tīklā.

15. Tiks veikti izšķiroši pasākumi nolūkā virzīties uz pret klimata pārmaiņām noturīgu, zema oglekļa emisiju līmeņa izaugsmi, uzlabot energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas – saskaņā ar Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām. Šie pasākumi ietvers ilgtspējīgas enerģijas un klimata rīcības plānu īstenošanu, šajā nolūkā izmantojot Pilsētas mēru paktu, atbalstot MVU attiecībā uz ilgstošu efektivitāti, nodrošinot sinerģiju starp *EU4Business*, *EU4Energy* un *EU4Innovation*, piešķirot finansējumu zaļajiem ieguldījumiem, atbalstot valsts siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas stratēģiju sagatavošanu, kā arī izveidojot valsts emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju un turpinot centienus attīstīt valsts pielāgošanās politiku.
16. Vides aizsardzība, klimata pārmaiņu seku mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām tiks pastiprināta, uzlabojot ūdens resursu apsaimniekošanu un pārrobežu sadarbību, kā arī integrējot vides un ar klimatu saistītus mērķus nozaru politikās, izstrādājot pareizu vides pārvaldību un uzlabojot informētību par vides jautājumiem. Tiks nodrošināts atbalsts pārejai uz zaļāku un pilnīgāku aprites ekonomiku. Starp galvenajiem pasākumiem šajā jomā būs upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrāde, vides risku noteikšana attiecībā uz Melno jūru, tiesību aktu izstrāde attiecībā uz stratēģiskiem vides novērtējumiem un ietekmes novērtējumiem, uzlabota piekļuve vides datiem un jūras dzīvo resursu ilgtspējīgas izmantošanas veicināšana.

Mobilitāte un tieši personiskie kontakti

17. Progresu mobilitātes jomā veicinās, uzraugot, kā Gruzija, Moldovas Republika un Ukraina pastāvīgi pilda vīzu režīma liberalizācijas kritērijus, un apsverot – pienācīgā brīdī un ja tiek izpildīti nosacījumi – vīzu režīma liberalizācijas dialoga sākšanu attiecīgi ar Armēniju un Azerbaidžānu, ar noteikumu, ka pastāv nosacījumi labi pārvaldītai un drošai mobilitātei, tostarp tiek efektīvi īstenoti nolīgumi par vīzu atvieglotu izsniegšanu un atpakaļuzņemšanu starp pusēm, kā arī noslēdzot nolīgumu par vīzu atvieglotu izsniegšanu un atpakaļuzņemšanas nolīgumu ar Baltkrieviju. Turpinās sniegt atbalstu nolūkā īstenot pašreizējās mobilitātes partnerības, cita starpā ar mērķi partnervalstīs uzlabot migrācijas pārvaldību. Integrētas robežu pārvaldības īstenošana, izmantojot modernizētu robežšķērsošanas punktu tīklu partnervalstu starpā un starp partnervalstīm un ES dalībvalstīm, atvieglinās mobilitāti, vienlaikus palielinot drošību, un palīdzēs uzlabot tirdzniecības plūsmas.
18. Būtiski tiks pastiprināti ieguldījumi jauniešu prasmēs, uzņēmējdarbībā un nodarbinātībā, jo īpaši ar pastiprinātu "tiesību aktu kopumu par jaunatni", ar kuru ES nāca klajā iniciatīvas *EU4Youth* ietvaros un kurā tiks iekļauta jauna mobilitātes shēma jauniešiem un uz konkrētu mērķi vērstas darbības, izmantojot jauniešu iesaistes ceļvežus, ar īpašu uzsvaru uz līderību, mobilitāti un kvalitatīvu formālo un neformālo izglītību. Jaunieši un jaunatnes darbinieki gūs labumu no lielākām mobilitātes iespējām programmas "*Erasmus+*" ietvaros. Partnervalstu dalība programmās "*Erasmus+*", "*Radošā Eiropa*", *COSME* un "*Apvārsnis 2020*" paver jaunas mobilitātes iespējas universitātēm, pārvaldes iestādēm, uzņēmumiem, profesionāļiem, kultūras un audiovizuālās jomas darbiniekiem, jauniešiem, studentiem un pētniekiem un sekmē kultūras un radošo nozaru attīstību. Atbilstīgā un piemērotā gadījumā tiks atbalstīta pastiprināta sadarbība ES programmās.

19. Tiks izveidota Austrumu partnerības Eiropas skola – ņemot vērā ES dalībvalstu darbību – nolūkā nodrošināt augstas kvalitātes izglītību skolēniem no partnervalstīm, palielināt viņu izglītības un nodarbinātības iespējas, veicināt sadarbību, daudz kultūru sapratni, iecietību, pamatvērtības un labāku izpratni par Eiropas Savienību un tās iesaisti šajā reģionā, kā arī uzlabot valodu prasmi. Partnervalstu universitāšu tīkls galveno uzmanību pievērsīs izcilībai mācīšanās.
20. Austrumu partnerības valstu un ES pētniecības un inovācijas sistēmu integrācija tiks veicināta, izmantojot jaunu iniciatīvu *EU4 Innovation*, kuras mērķis ir uzlabot nodarbinātību un karjeras iespējas pētniekiem, finansēt pētniecību un inovāciju, pamatojoties uz konkurenci, un sekmēt partnerības starp pētniecību un rūpniecību. Iesaistes mērķis ir attiecīgo partnervalstu pilnīga piekļuve visām programmas "Apvārsnis 2020" finansēšanas shēmām, kas paredzētas individuālajiem pētniekiem. Valsts publiskās pētniecības un inovācijas sistēmu reforma uzlabos sniegumu un konkurētspēju. Integrācija Eiropas mēroga *GÉANT* tīklā, kas savieno visus valsts pētniecības un izglītības tīklus visā Eiropā, vēl vairāk samazinās digitālo plaisu.

Lai nodrošinātu Austrumu partnerības jauno, racionalizēto struktūru efektivitāti un tās rīcības saskaņotību saskaņā ar samītā noteikto stratēģisko virzību un ministru sanāsmēs pausto politisko virzību, platformas tagad ir pārstrukturētas par starpnozaru forumiem atbilstoši četrām galvenajām sadarbības jomām, par kurām panākta vienošanās Austrumu partnerības samītā Rīgā 2015. gadā. Tās kalpos par saskarni starp paneļiem (kur notiks padziļinātas diskusijas) un vecāko amatpersonu sanāsmēm (kas sniegs vispārējus norādījumus, noteiks sinerģijas un uzraudzīs vispārējo procesu). Platformas sniegs politiskas norādes paneļu darbam un sniegs ziņojumus vecāko amatpersonu sanāsmēm. Austrumu partnerības struktūra sāks darboties, izmantojot iekļaujošu un uz rezultātiem orientētu procesu. ES un partnervalstis vienosies par darba plānu un metodoloģiju, kas vērsti uz īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz 20 mērķpasākumiem 2020. gadam. Pilsoniskā sabiedrība, tostarp attiecīgā gadījumā sociālie partneri un darījumu partneri, tiks pilnībā iesaistīta atjaunotajā procesā un minēto mērķpasākumu īstenošanā.
